

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Möjligt, tillåtet och tillgängligt (SOU 2018:44) – ert diarienummer Fi2018/02531/OU

Inledning

Förvaltningsrätten har fått tillfälle att lämna synpunkter på betänkandet. Sett ur domstolens perspektiv är främst betänkandets del 2, som avser överprövning, av intresse då det mer direkt påverkar domstolarnas verksamhet. Med detta sagt vill förvaltningsrätten dock lämna vissa allmänna synpunkter avseende betänkandets del 1, som avser förenkling av upphandlingsreglerna inom det icke direktivstyrda området.

Vissa synpunkter avseende betänkandets Del 1

Förvaltningsrätten anser att det är positivt med förenkling av reglerna. Enligt förvaltningsrätten torde emellertid de föreslagna reglerna om dialog kunna medföra vissa tillämpningsproblem, såväl för upphandlande myndigheter som domstolar. Problem kan uppkomma då de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna alltför sätter ramarna för tillåtet agerande och det inte alltid är givet var gränsen går. Vidare torde den föreslagna nationella principen vid direktupphandling utan bestämt gränsöverskridande intresse inte fylla någon funktion längre med hänsyn till Högsta förvaltningsdomstolens flexibla tolkning av de grundläggande upphandlingsrättsliga principerna vid direktupphandling (se Högsta förvaltningsdomstolens avgörande den 19 oktober 2018 i mål nr 3830-17). Den föreslagna principen framstår därför som onödig.

Ansökningsavgift

Förvaltningsrätten *avstyrker* utredningens förslag om införande av ansökningsavgifter i överprövningsmål. Syftet med att införa såväl ansökningsavgifter som processkostnadsansvar är att minska antalet överprövningsmål i domstolarna. Enligt utredningen förväntas införande av en ansökningsavgift om 7 500 kr medföra att antalet mål minskar med fem procent. Med hänsyn till den i sammanhanget låga avgiften kan det ifrågasättas om inte minskningen kommer att bli mindre än fem procent. I den mån det faktiskt blir en minskning torde det dessutom uteslutande vara små leverantörer som avstår från att ansöka om överprövning. Med hänsyn till att avgiften missgynnar små leverantörer och det administrativa merarbetet för domstolarna anser förvaltningsrätten att nackdelarna med att införa föreslagen avgift är större än fördelarna.

Processkostnadsansvar

Förvaltningsrätten *avstyrker* utredningens förslag om införande av processkostnadsansvar i överprövningsmål. Enligt utredningen förväntas införande av processkostnadsansvar medföra att antalet mål minskar med femton procent. Ett processkostnadsansvar i överprövningsmål ger emellertid upphov till flera svåra frågor. Utredningen pekar också ut ett antal svårigheter, men överlämnar till rättstillämpningen att lösa dessa problem. Frågor om exempelvis vem som är vinnande part i överprövningsmål, hur ev. tredje part ska behandlas, är komplexa och kommer sannolikt att förlänga handläggningstiderna i domstol. Därtill medför osäkerheten avseende tredje part och ev. kostnadsansvar i den delen en risk för att färre anbud kommer att lämnas i upphandlingar. Vidare missgynnas med stor sannolikhet små leverantörer av förslaget om processkostnadsansvar. Sammantaget anser förvaltningsrätten därmed att nackdelarna med att införa processkostnadsansvar är större än fördelarna.

Om processkostnadsansvar ändå ska införas är det enligt förvaltningsrättens mening ytterst angeläget att frågan blir föremål för fortsatt utredning och överväganden för att få fram bestämmelser som är lätta att tillämpa och förutsebara för parterna. Med särskilt beaktande av att syftet med att införa processkostnadsansvar är att minska antalet överprövningsmål, och inte att vinnande part ska stå skadeslös, behöver inte fullständig rättvisa avseende ersättning nås.

Övrigt

Förvaltningsrätten i Umeå har, utifrån de aspekter domstolen har att beakta, i övrigt inte något att erinra mot utredningens förslag.

Detta svar har beslutats av lagmannen Björn Johansson.

Ärendet har föredragits av föredraganden Christina Röckner.

Björn Johansson